

РІК ЗАКОНЕН 1893.

"СВОБОДА"
(LIBERTY)

виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
наперед.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“

33 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі акції, моні-ордери і чекі треба доставляти на адресу „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"СВОБОДА"
(LIBERTY)

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 33 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу

— "СВОБОДА" —

Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., вівторок 23-го мая 1916.

Ч. 62.

№

VOL. XXIV.

JERSEY CITY, N. J., Tuesday, May 23, 1916. No. 62.

АВСТРИЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕХОДЯТЬ ГРАНИЦЮ ІТАЛІЇ.

Італійці стратили 16.157 в полонених, 147 гармат і 76 машинових крісів.

Дальший наступ Німців під Верденом: 1.346 полонених, 8 гармат і 16 машинових крісів.

Побіда по стороні Німеччини і Австрії є запевнена.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

ІТАЛІЙЦІ СТРАТИЛИ 13.157 В ПОЛОНЕНИХ, 119 ГАРМАТ І 68 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 20. мая. — Урядовий звіт головної австрійської штабу звучить: „Наші війська очистили з неприятеля місцевість Ноль-Нанто, яка лежить на південній схід від Роверето.“

„Від початку теперішнього наступу австрійсько-угорських військ полонено 257 італійських офіцерів і 12.900 ювенірів.“

„Дотеперішня воєнна добича складається з 107 гармат, 12 28-центиметрових гармат і 68 машинових крісів.“

В ОСТАННІЙ ДНІ ПОЛОНЕНО ДАЛЬШИХ 3.000 ІТАЛІЙЦІВ, 28 ГАРМАТ І 8 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 21. мая. — Австрійсько-угорський генеральний штаб оголосив очей звіт:

„Битва в полудневі. Тироло і на височині Ляварин стає щораз сильнішою. Наші війська заняли всі ці становіща на горах Арменето. На височині Ляварин наші війська перервали боєву лінію Італійців.“

„Італійські війська були приневолені опорожнити гірський проєсми Борола і утікла в полудневий напрям, залишаючи три 28-центиметрові гармати.“

„Вчера полонено загальною поверх 3.000 Італійців, між ними 84 офіцери. Крім сего здобуто 25 гармат і 8 машинових крісів.“

АВСТРИЙСЬКИЙ НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛА ОБ'ЯВ ГОЛОВНУ КОМАНДУ НАД ВІСНАМІ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ВІДЕНЬ, 20. мая. — З головної квартири доноситься:

„До Трієсту прибув наслідник престоло Карло Франц Йосиф, щоб об'явити головну команду над військами проти Італії. Враз з наслідником престоло прибув і шеф генерального штабу Гецендорф.“

НОВІ АВСТРИЙСЬКІ ГАРМАТИ.

БЕРЛІН, 20. мая. — Австрійсько-угорська артилерія відіграє головну роль в побідний наступі проти Італії. Між гарматами, які збільшили італійські укріплення, з бою гармат нової системи, яких сила ділана з незначною великою.

Минулої суботи видано приказ до наступу. Наступ розпочався з страдних бомбардувань неприятельських становіщ.

Вже по 24-годинний бомбардування італійські гармати замовкли. В поєдинок досвідчені австрійсько-угорська піхота перейшла до наступу на цілі боєві лінії між річками Бреджо і Адрією.

В селу австрійсько-угорські війська взяли приступом італійські укріплення на південній схід від Роверето. Опісля здобули італійські потрапачні укріплення, протавляючи Італійців за границю.

ІТАЛІЙЦІ ОПРАВДУЮТЬ СВОЮ НЕУДАЧУ І ЧИСЛЯТЬ НА ОФЕНЗИВУ МОСНАЛТ.

РІМ, 21. мая. — Урядові вісті, які отримані італійським генеральним штабом, показують, що італійські війська опорожнили лише наперед вичену становіща, підчас косях головної становіща находяться ся даліше в їх руках.

Припущення відвертуть в деяких місцях був негодний терен.

„Дальші вісті показують, що Австрійці відбили з великою силою, але лише в одній місці удаю ся їм осантути важливі успіхи. Всі прочі нападні Австрійців зістали відбиті з великими стратами для неприятеля.“

Італійці мають надію, що небагор воєнне щастя змінить ся, коли Росія на цілій лінії приступить до наступу. Австрія буде приневолена тоді часті військ перенести на північ проти Росії.

ІТАЛІЙЦІ МАСОВО ДЕЗЕРТИРУЮТЬ З ВІЙСНА.

БЕРЛІН, 20. мая. — Швайцарські часописи доносять, що багато італійських ювенірів дезертирує з армії, утікаючи до Швайцарії. Дезертира відбувається ся громадсь по кілька або кільканаїцять людей разом. Одні Італійці утікають, користуючись з урльопу, інші знова дезертирують таки з боєвої лінії.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ.

НА ЗАХІД ВІД ВЕРДЕНУ НІМЦІ ПОСТУПАЮТЬ ПОВОЛИ ДАЛЬШЕ НАПЕРЕД.

БЕРЛІН, 20. мая. — Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить: „На західній березі ріки Мези німецькі війська посувають ся здвоєн дологи, яка веде з Гюндру до Еси, стало даліше наперед. Вчера здобули вони приступом французький становіща по обох боках дороги, причім полонили 9 офіцерів і 120 ювенірів.“

„Поволи протинападні Французів, щоб відіскати гора „304“ і гора „мертвого чоловіка“ зістали відбиті знова з тяжкими втратами для неприятеля.“

ПОРУЧНИК БЕЛЬГЕ ЗНИЩИВ 16-ТИ З РАДУ ВОРОЖИЙ ЛІТАН.

БЕРЛІН, 19. мая. — Поручник Бельге, звисний німецький лотун, зістрівив вчера коло Вердену 16-тих з ряду ворожий літан:

НОВИЙ НАСТУП НІМЦІВ ПІД ВЕРДЕНОМ. — 1.346 ПОЛОНЕНИХ, 8 ГАРМАТ І 16 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 21. мая. — Урядовий звіт головної німецької квартири звучить: „На південній західній збоці гора „мертвого чоловіка“ німецькі війська по короткій в сильній бомбардуванні взяли приступом дальші французькі становіща. Притім полонено 31 французьких офіцерів і 1.315 ювенірів. Воєнна добича складається з 8 гармат і 16 машинових крісів.“

„На правім березі ріки Мези крім перестрілки артилерії, яка хвилями була дуже сильна, не зайшли жадні важливі зміни.“

„Протягом вчерашнього дня в різних місцях боєвої лінії зістрілено 4 ворожі літани.“

ХОРОБРІСТЬ ФРАНЦУСЬКОГО ВІСНА БЕЗУСПІШНА СУПРОТИ НІМЕЦЬКИХ ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 19. мая. — Пінурадого доноситься:

„Французські війська, помімо великих страт, які вони потерпіли під Верденом, борються ся дуже хоробро. Їх укріплення є незвичайно добре і сильно побудовані. Однан все те не може заперити їм хоч найменшого успіху супроти ділана німецьких гармат.“

В РОСІЇ.

РІШАЮЧА БИТВА РОЗІГРАЄТЬ СЯ НА СХОДІ.

ПЕТРОГРАД, 20. мая. — Звісний воєнний російський критик, майор Шумський, в розмові з воєнними кореспондентами висказав свій погляд щодо дальших воєнних операцій.

Після його гадки доперва літна кампанія на сході зможе рішити вислід війни. Росія є щодо сили найбільшим противником і тому Німеччина і Австрія мусять всю свою силу звернути проти Росії, позостаючи на інших фронтах, оскільки ся є можливе, в дефензиві.

Поголоски, що Німеччина перенесла зі східного фронту війська під Верден, є безпідставні і неправдоподібні. Протииво, на східну боєву лінію прибувають щораз то нові війська австрійські і німецькі. Скірплене німецького боєвого фронту у Франції перевели Німці через видане резерв, які находили ся в Німеччині.

Хвиля є недалека, коли на сході дозвіль цілої боєвої лінії загрозять гарматі і розрізніть ся завзятий бій на жите і смерть.

СТАНОВИЩЕ РУМУНІ ВІДКЛИКАЛО В РОСІЇ ЗАНЕПОКОЄНЕ.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Нині пополуни надійшли вісті, що зрівне дипломатичних зносин між Румунією а Росією і її союзниками є недалеке. Торговельні договори, який Румунія заключила з центральними державами, є прикладом підозри, що під покриттю торговельного договору ярмуть ся і тайні політичні договори.

Ходить чуття, що Франція мала вже навіть відікликати свого посла з Бухаресту.

В ПАЛАТІ ПОСЛІВ ПРИНЯТО БІЛ ПРО РОЗШИРЕННЯ ВОЄННОЇ І ТОРГОВЕЛЬНОЇ ФЛОТИ.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Нині прийнято 217 голосами проти 161 в палаті послів біл про розширення воєнної і торговельної флотії. Отсе біл прийде небагор на дивний порядок в сенаті.

ВАШІНГТОН, 20. мая. — Один із висших американських офіцерів, який через довший час перебував в головній квартирі німецької і австрійської та при тій нагоді звідні майже всі терени війни, подаючи точний огляд дотеперішніх воєнних операцій, прийшов до отсех заключень:

„Хто точно слідив перебіг цілої дотеперішньої війни, той мусів звернути свою увагу на незвичайно планове і систематичне виконане всіх задач, які поставили собі німецькі і австрійський штаб. Передісвіт треба тут піднести вповні згідне спвідпанє німецького і австрійського штабу, не виключаючи притім також балгарського і турецького. Спільність інтересів Німеччини і її союзників викликали повну згоду і гармонію у всіх дотеперішніх воєнних операціях. Масть ся вповні вірніше, що се є одна армія з одним головним штабом. Дотепер не було навіть тіни якогось непорозуміння або незгоди. І сему явраз завдячують центральні держави, що всі їх воєнні операції приносили одну побіду за другою.“

„Приглядаючи ся ближше дотеперішній війні, треба признати, що властиву чинну акцію вели дотепер виключно центральні держави. Цілу дотеперішню війну можна би поділити на п'ять головних операцій воєнних, а імено: в 1914 р. 1) наступ проти Бельгії 2) наступ проти Франції; в 1915 р. 3) наступ проти Росії 4) наступ на Балкані; в 1916 р. 5) наступ проти Італії. Наступ проти Бельгії і Франції.“

„На самім початку війни Німеччина звернула всі свої головні сили, а навіть часті австрійських, проти найповажніших ворогів т. є. проти Бельгії і Франції. Головною ціллю Німеччини було перенести терен війни на чужу територію і заняти на ній такі становіща, щоб ся найбільше забезпечити свої західні і південні границі перед можливім нападом неприятеля. Се осантули центральні держави в розміру дуже короткім часі. Ціла майже Бельгія і велика часті північної Франції опинили ся в руках Німців. Поминаючи похід на Париж, якого неудачу дасть ся оправдати різними причинами, німецькі війська станули сильним валом, який тягнеть ся безпереривно від моря на полудне від Остенди до границі Швайцарії. Всюкі пізніші зусилля французько-англійсько-бельгійської армії, щоби переломити боєву лінію Німців, оказали ся безуспішні. На великі розміри підняті офензиви в Шампанії, під Іпром і Аррас крім страт не принесли жадних важливіших користей. Натомісць останній наступ німецьких військ під Верденом свідчить про те, що сила німецької армії не є ще вичерпана.“

Наступ проти Росії.

„Обезпечивши свою границю на заході, Німеччина і Австрія звернули ся проти ворога на сході, проти Росії. Нампанія проти Росії, розпочата 2. мая 1915 р. битвою під Горилицями і над Дунайем, скінчилася ся пізнім літом. Російська армія, хоч мала чисельну перевагу, понесла цілковите поразенне. Російська армія не лише мусіла опорожнити Галичину і Східні Пруси, але була приневолена уступити далю в глибо країю, полишаючи цілу Польщу, Литву і Курляндію в руках побідників. Лише сілітна осінь і зима здержали дальший похід побідних військ.“

„Росія робила проби наступу, щоби відіскати утрачені землі. Наступ коло Двинска, над Стрипою, на границі Буковини — все те проби без успіху. Боєва лінія, яка була з німцем літа попереднього року, остала майже без найменшої зміни дотепер. Боєва лінія тягнеть ся від Балтійського моря на захід від Риги прямо на полудне аж до границі Румунії.“

Наступ на Балкані.

„З виступленням Болгарії по стороні центральних держав розпочав ся наступ союзних військ на Балкані. Протягом двох останніх місяців ціла Сербія, ціла Чорногорія і майже ціла Албанія опинили ся в руках союзників. В руках противника остала ся лише албанська пристань Авлона (Валона). Французько-англійські війська, які мали дати поміч Сербії, мусьт зараз відволотися ся скідженем в Солуні, Сербська і чорногорська армія перестали для війни істнувати. Рівночасно з наступом проти Сербії і Чорногорії розпочали Турки наступ проти французько-англійських військ на Галліолі. Нещода випрала Англія і Франція на Чардерод скінчила ся для них утратою 200.000 людей.“

Наступ проти Італії.

„Центральні держави поступают систематично даліше. Упоравши ся на Балкані, а не обабачаючи ся наступу на заході (зі сторони Франції і Англії) ані на сході (зі сторони Росії), розпочав ся наступ австрійських військ на полудні, проти Італії. Перші дві битви приносили австрійській армії значні успіхи, помімо утруднень операцій на горістий терені полудневого Тироло.“

„Ніє є австрійці цілм сего наступу, понаже найбільша боуачущість. Можна однан надіятися ся, що коли воєнні операції поведуть ся, то північна Італія може легко опинити ся в руках Австрійців.“

„Показуєть ся даліше, що Італія передувала, що вона приїде небагор на чергу, коли не хотіла сповинити домагань своїх союзників, які ждали від неї оружної помічи на Балкані.“

На котрім фронті відбудуть ся слідуячі наступі?

„Без огляду на се, як скінчиться ся наступ австрійської армії проти Італії — в найгіршій ситуації австрійські війська займуть свої перелісні оборонні становіща — треба надіятися ся нового великого наступу військ центральних держав на заході проти Франції або на сході проти Росії. Як вісті з Франції та і з Росії доносять, що армії центральних держав одержуть нові скріплення на західній і східній фронті. Зломане сил противників на однім із тих двох фронтів може принести закінчене війни“.

